

tíðindablaðið

sosialurinn

Postsmoga 76,
3800 Argir,
telefon 11820

Útgevandi: p/f sosialurinn

Fyrirtakstjóri og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Bláðfólk: Hogni Djurhuus, Dagný Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f sosialurinn. Prent: p/f pressan 1981

SEV hevur rættin og ábyrgdina

SO VÆL samfelagið er útygd á mongum økjum, so verða vit dag og dagliga mint á, hvussu viðbrekið tað er kortini. Ravmagnsveiting í hvørt hús, og hevur tú brúk fyri orku, er nóg mikið at snara knøttin — so fært tú ljós og megi til, at vinnuhjólini kunnu mæla.

MEN KNAÐPLIGA hendir tað. Sambandið verður av einari ella aðrari orsök kvett, og vit gerast lamin. Liggja hjálparleys — heima — og arbeidsplassið stóðgar upp. Ikki fyrr enn tá siggja vit týðningin av hesum neyðugu hentleikum — tess fleiri hentleikar, tess meira hjálparleys gerast vit. Vit siggja best tá, hvussu bundin vit eru av »teknikkini«.

HETTA HENDI herfyri í Sandoynni og í vikuni í Nólsoy. Streymkaðalin slitnaði, og oyggin liggur lamin. Hóast tað, at menn beinanvegin fóru undir at seta í verk fyri bilstiltøk gekk long tíð, áðrenn t.d. Sandoyggin kundi »virka« aftur.

TAÐ, SUM vit í hesum sambandi kunnu hava hug at seta spurnar-tekin við, er, um ein einsamallur sjókaðal til eina oyggj er nóg mikil trygd fyri oyngna. Mangir av teimum kaðalum, sum á sinni vóru lagdir út, eru gamlir og slitnir av tíðarinnar tonn, og kunnu altíð fáa brek. At skifta teir út, áðrenn ov seint er, verður neyvan gjørt, og somuleiðis kann brek koma á, um kaðalin er nýggjur.

SEV ÁTTI tí beinanvegin at sett upp útgærd, har neyðugt er, soleiðis, at tað, sum hendi í Sandoynni og í Nólsoy, ikki hendir aftur. SEV eigur rættin til vatnið í Føroyum. Um fólk sjálvi høvdu hug at taka seg saman og eta eitthvørt upp at tryggja sær orku — tað verið seg vatnturbinur o.a. — fáa tey ikki loyvi til tess. SEV hevur rættin og ábyrgdina, og er tað tí eingin ivi um, hvør, ið hevur ábyrgdina av at øllum verður tryggjað ravmagn — og at henda tryggin er til staðar, um okkurt brek kemur á sentralu ravmagnsveitingina.

Gáloysni

Arbeidsgevarin hevur ábyrgdina av, at tryggin er í lagi

Ferð eftir ferð hevur Sosialurinn framført týðningin av eini álitandi tíðinda-tænastu. At tað ikki altið er so eftirfarandi, sum skrivað verður, hava vit kortini nógv dómi um.

Tá Sosialurinn sum arbeidaraavís kemur við tíðindum, sum beinleiðis hava við arbeidaraavísur skifti at gera, má kravið vera, at tíðindaflutningurin er so mikið greiður, at onki ivamál stendst av hesum.

Í Sosialinum 2. des. 1982 stendur í greinini »Einki arbeidsplass hevur trygdarumboð« undir teig-inum »Gáloysi« at »...trygdarumboð...hevur

ábyrgdina av, at umstøðurnar eru forsvarligar«. Longur niðri í sama teigi sigur Eli Davidsen beinleiðis, at »arbeidsgevarin hevur ábyrgd av, at tryggin er í lagi«. Ørkymlandi uppsett og kann lættliga missfatast.

Í reglugerðini um tryggleiksarbeiði stendur, við ávísing til lógina kap. 2, at teir persónar, sum átaka sær tryggleiksuppgávur »yvirtaka soleiðis ikki nakra ábyrgd fyri at arbeidaraavísarar lógin verður hildin«. Virkisleislan hevur ábyrgdina og ongin annar.

Greinin eitur »Einki arbeidsplass hevur trygd-

arumboð«. Hetta er ikki so lógj, tá arbeidsplass, sum í hesum forinum, kann fáa ta fatan, at tey eru tey, sum standa við ábyrgdina, tá skaðin er hendur.

Hetta eggjar sjálvsagt ongum at átaka sær uppgávuna sum trygdarumboð.

Flakafólk

Viðmerking

Greinin kundi misskiljast. Tað geva vit tykkum rætt í, samstundis sum vit takka fyri rættleiðingina.

Blaðstjórinn

Álitisfólk

Arbeidsfólkið skuldi sjálvt kunnað valt álitisfólk. Betur hevði verið, um tað vóru tvey álitisfólk

Í álitisfólkaskipanini stendur, at tey, sum vera vald, skulu vera dugnalig, og hava arbeitt minst eitt ár á virkinum. Hetta er tó eingin treyt.

Valið av álitisfólki skal góðkennast av arbeidsgevara, ið kann broyta hetta 2 ferðir, men síðan verður triðja evni góðkent. Tað skuldi verið soleiðis, at

arbeidsfólki sjálvt velur sær umboð, og sínámillum semjast um eina avgerð, tað eru tey, sum arbeida saman, sum kenna best til viðurskiptini á plassen, har sum tey eru.

Tað er betur at tað vera vald 2 álitisfólk, tí um einum ferst frá, tekur tann næsti við, og somuleiðis tá samráðast skal er betur at

vera tvey, tá man skal geva eina frágreiðing frá einum fundi og tilkitt.

Núverandi skipan er góð at hava, men vónandi verður hon tikin upp í samráðingarnar til várs, so man fær eina meira greiða reglu at ganga eftir.

J.

Okkara heimspartur fyrst lagdur í spönir

Stoðan hjá arbeidaraflokkunum er, at vit eiga ikki at tiga, hvørki tá Sovjet dubbar ella tá USA ger tað. Longu í 1979 segði danska stjórnin seg vera ivasama, um tað var rætt at dubba

Longu í 1979, tá NATO tók avgerð um at fara undir uppseting av teimum 572 atomraketunum í Vestureuropu, uppsetingin skuldi verða í 1983, segði danska stjórnin seg vera sera ivasama um rættleikan í hesi óhugnaligu krigsdubbing.

Danmark tók tá ta støðu heldur at útseta spurningin, soleiðis at allir royndir fyrst blivu gjørdar at fáa Sovjet til at steða uppsetingina av SS-20 raketunum — og taka upp samráðingar um avvápning.

Men uppskotið fekk ikki undirtøku.

Tó eydnaðist at fáa samráðingar í lag. Í Geneve. Ikki bert um millumdistansuraketirnar, men eisini um interkontinentalu raketirnar INF (Intermediate Nuclear Forces) og START (Strategic Arms Reduction Talks).

Stovnurin fyri strategiskar kanningar í London sigur, at nøkulunda javn-

vág var í atomvápnameginini í 1979 millum Eystur og Vestur.

Síðani hevur Sovjet hildið fram at seta upp SS-20 missilir, sum teir rópa hetta. Í dag hava teir 235 av hesum ólukku vápnum, sum peika beint móti vestri.

Avvápnaðaruppskoti hjá dansku stjórnini var sjálvsagt fyrst at fáa partarnar at gevast við atomvápnaðubbingini, at halda upp at framleiða hesar atomløgningar sum í dag standa uppi — ja sum sild í tunnu.

Men útlitið er dapurt.

Ikki bara russar og amerikanarar framleiða henda ørskap, sum fleiri ferðir kann leggja jarðar-knøttin í spönir. Fransar og bretar gera eisini hesar ólukku raketir, atomløgðar.

Og skalt tú hava vónir um at fáa bara ein tjans at byrja eina niðursjóðing, ja so er fyrtreytin, at partarnir visa vilja til at tala

saman.

Í hesum óhugnaleiki hevur USA sagt, at atomframleiðslurnar í Frankríki og Bretlandi skulu haldast uttanfyri.

Frakland ætlar at modernisera sínar atomløgningar. Bretland somuleiðis og eisini við atomkavbátum.

Reagan, forseti segði fyrst kortum, at Amerika fer at endurnýggja sínar atomvápna við 8.000 eindum av atomløgningum, sum skulu brukast, setast upp, í flogforum, kavbátum, vanligum skipum og á landi.

Tjakið um tær 572 raketirnar í Europu er veruliga bert ein partur av eini stórra heild.

Tað er lítið trúligt at tað fer at bera til at fáa russar at gevast við at økja atomdubbingina.

Og nú frættist, at russar byggja eina atomraket, sum skal kunna røkka heilt til Amerika.

Og í øllum hesum ør-

politisk viðmerk-ing

skapsidnaði verða brúkt virði, sum so avgjørt eru nógv meira tiltrond á so mongum øðrum neyðugum økjum. Ørskapurin heldur fram, fleiri og fleiri atomløgningar verða gjørdar.

Hesin terror-balansu politikkurin frá báðum síðum hevur skapt stóran iva í NATO felagsskapinum, tí ein týðandi partur av politisku flokkunum í Vesturheimi vilja ikki tigandi samtykja at ørskappspiralurin snúar viðari.

Javnaðarflokkurin í Vesturheimi, uttan fransk, óttast hvat kappingarhugurin kann føra við sær.

Kann tað enda við nokr-

um góðum.

Tað verður sagt at Amerika vil dubba mest møgulegt í Europu, so at amerikansk landaøki verður sum mest spart, um ólukkan hendi.

Tað er Europa, sum hevur mestu nøgdina av atomvápnum í heiminum øllum. Og tí verður tað okkara heimspartur, sum fyrstu verður lagdur í spönir, um óhugnin gjørdist veruleiki.

Tora vit at trúgva russum, tá teir tala um frið og teirra óbenduga kærleika til frið í heiminum!

Tað borti ikki um, at teir við koldum blóði lögdu Afghanistan undir seg fyri so fáum árum síðani. Og hendingin í svenska skergarðinum gav okkum aftur eina sera óhugnaliga ávaring um, at ikki blívast teir í teirra óbenduga tráðan eftir at nálgast, har teir yvirhøvu einki hava at gera.

Tann hendingin mundi kennast hjá flestum okkara á sama hátt, sum tá tjóður vitjar á nátt.

Fólkatingið samtykti týsdagin 6. desember at

steðga við at gjalda danska partin til NATO, tann partin sum fer til atomraketir — við at áðanna at meira er neyðugt nú at hugsa um hvørji tiltøk skulu gerast til at fremja avvápna.

Vit eiga sjálvsagt ikki at tiga, hvørki tá Sovjet dubbar, ei heldur tá tað er USA sum ger tað. Hetta er stoðan hjá arbeidaraflokkunum í Vesturheimi í spurninginum um atomørskapin.

Men tá javnaðarflokkarnir stóðugt halda fast við NATO felagsskapin, er tað tí, at teir ikki siggja annan møguleika til at skapa verju móti hóttaðan úttanifr. NATO verjan hevur ørvað forðan fyri fleiri valdøkum frá russum.

Men endamálið við uppskotinum, sum varð samtykt í Fólkatinginum er at minka mest møgulegt um krigsóttað og krigshóttað. Tað gerst bert um eystanvældini og vestanvældini seta seg niður at tingast.

8. desember 1982
J. Lindenskov